

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

PL. ÚS 15/2010-43

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí pléna 29. septembra 2010 o žiadosti generálneho prokurátora Slovenskej republiky č. k. XIV Gv 26/2009-23 z 28. júna 2010 o vydanie súhlasu na trestné stíhanie sudcu Okresného súdu Bratislava I JUDr. J. M., B., podľa čl. 136 ods. 3 prvej vety Ústavy Slovenskej republiky a § 74e ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov s poukazom na § 231 písm. j) Trestného poriadku a § 6 ods. 1 písm. b) a § 17 ods. 1 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov takto

r o z h o d o l :

Ústavný súd Slovenskej republiky **o d o p i e r a** súhlas na trestné stíhanie sudcu Okresného súdu Bratislava I JUDr. J. M., B., pre skutok právne kvalifikovaný ako zločin zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. a) a ods. 2 písm. a) Trestného zákona na skutkovom základe uvedenom v žiadosti generálneho prokurátora Slovenskej republiky č. k. XIV Gv 26/2009-23 z 28. júna 2010.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 30. júna 2010 doručená žiadosť generálneho prokurátora Slovenskej republiky (ďalej len „generálny prokurátor“) č. k. XIV Gv 26/2009-23 z 28. júna 2010 o vydanie súhlasu na trestné stíhanie sudcu Okresného súdu Bratislava I JUDr. J. M. (ďalej len „sudca“ a „okresný súd“) podľa čl. 136 ods. 3 prvej vety Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a § 74e ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) pre skutok právne kvalifikovaný ako zločin zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. a) a ods. 2 písm. a) Trestného zákona č. 300/2005 Z. z. v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“) s poukázaním na § 138 písm. h) Trestného zákona (ďalej aj „žiadosť generálneho prokurátora“).

V žiadosti generálneho prokurátora sa okrem iného uvádza:

«Skutku sa mal dopustiť sudca okresného súdu pri výkone funkcie tak, že počas pohotovosti nariadenej podľa § 40 zákona číslo 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sudcoch a prísediacich“), vykonal 20. júna 2009 (sobota) v Bratislave, na ulici... vo výsluchovej miestnosti oddelenia policajného zaistenia a eskorty, operačného odboru Krajského riaditeľstva Policajného zboru v Bratislave, v konaní o návrhu okresného prokurátora Okresnej prokuratúry Bratislava I z 19. júna 2006, spisovej značky 1 Pv 419/2009 na vzatie do väzby obvineného P. M. stíhaného pre skutok právne kvalifikovaný ako zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov a prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 odsek 1 písmeno a), d) Trestného zákona, výsluch zadržaného obvineného P. M. a následne vyhlásil uznesenie spisovej značky 0 Tp 387/2009 o vzatí P. M. do väzby z dôvodu podľa § 71 odsek 1 písmeno c) Trestného poriadku.

Úkony vykonal sudca okresného súdu bez zapisovateľa a okresného prokurátora Okresnej prokuratúry Bratislava I, pričom v zápisnici v spísanej pri úkonoch uviedol nepravdivé údaje o čase úkonov a o prítomnosti úradných osôb – zapisovateľa G. V., okresného prokurátora Okresnej prokuratúry Bratislava I JUDr. S. L. – na nich, neuviedol rozsah a obsah poučenia obvineného P. M. o riadnom opravnom prostriedku proti rozhodnutiu o väzbe a uviedol nepravdivé údaje o prejave vôle obvineného P. M. a okresného prokurátora Okresnej prokuratúry Bratislava I o vzdaní sa sťažnosti proti rozhodnutiu o väzbe.

Procesným postupom sudca okresného súdu v konkrétnej trestnej veci porušil povinnosti vyplývajúce z jeho funkcie, uložené v článku 144 odsek 1 ústavy, § 2 odsek 2, odsek 3, § 30 odsek 1, odsek 2 písmeno a) zákona o sudcoch a prísediacich a upravené v § 58 odsek 1, § 72 odsek 2 Trestného poriadku, čím spôsobil P. M. ujmu vo forme ohrozenia práva na súdnu ochranu pri pozbavení osobnej slobody, chráneného článkom 17 odsek 2, odsek 5 ústavy a článkom 5 odsek 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v znení neskorších protokolov, dojednaného v Ríme 4. novembra 1950.»

Generálny prokurátor vo svojej žiadosti poukázal predovšetkým na uznesenie o začatí trestného stíhania vo veci z 8. októbra 2009, doteraz vykonané dôkazy v prípravnom konaní (výsluch svedkov P. M., JUDr. S. L., G. V., E. Č., mjr. Ing. Ľ. B., ppor. Ľ. P., ppráp. B. K., ppráp. N. N., ppráp. P. K., mjr. Ing. M. B., pplk. Ing. T. K., relevantné listinné dôkazy a obrazový záznam vyhotovený 20. júna 2009 kamerovým systémom umiestneným na vchode do objektu Prezídia Policajného zboru, z ... ulice v Bratislave) a z nich vyplývajúci dostatočne odôvodnený záver, že páchatelom trestného činu je sudca.

S poukazom na skutočnosť, že „Rovnosť ľudí v dôstojnosti i v právach a predmet trestného konania vyjadrený v § 1 Trestného poriadku sú takými relevantnými princípmi právneho štátu a demokratickej spoločnosti, že ich aplikácia v konkrétnych prípadoch (trestných veciach) musí mať prioritný charakter vo vzťahu k uplatňovaniu inštitútu trestno-procesnej exempcie sudcu“, žiada generálny prokurátor ústavný súd o vydanie súhlasu na trestné stíhanie sudcu.

K žiadosti bola pripojená príloha: prvopis spisového materiálu evidovaného vyšetrovateľom Prezídia Policajného zboru, Úradu boja proti organizovanej kriminalite, odboru Stred, oddelenia vyšetrovania v Banskej Bystrici, pod sp. zn. PPZ-44/BOK-S-2009 vo forme dvoch zväzkov (ďalej len „vyšetrovací spis“).

Ústavný súd žiadosť generálneho prokurátora doručil sudcovi a umožnil mu vyjadriť sa k nej písomne aj ústne a tiež nahliadnuť do vyšetrovacieho spisu a ďalšej spisovej dokumentácie.

Sudca doručil 17. augusta 2010 ústavnému súdu písomné vyjadrenie k žiadosti generálneho prokurátora z 10. augusta 2010 (ďalej len „písomné vyjadrenie sudcu“), v ktorom sa okrem iného uvádza:

„Nikdy som nepoprel formálne chyby, resp. písárske chyby a preklepy v zápisnici o výsluchu obvineného z 20. 6. 2009 sp. zn. 0 Tp 387/09, tieto skutočnosti však nemôžu byť kvalifikované ako objektívna stránka trestného zneužívania právomoci verejného činiteľa, nakoľko moja právomoc sa realizuje v procese rozhodovania, ktorého výsledkom je rozhodnutie o väzbe obvineného a pokiaľ toto rozhodnutie je zákonné, bola moja právomoc realizovaná v súlade so zákonom a vyššie opísané chyby zápisnice by mohli byť klasifikované maximálne ako podozrenie z disciplinárneho previnenia, aj to len po starostlivom zvážení jednotlivých okolností.

Z hľadiska zavinenia, úmysel páchatel'a okrem konania musí zahŕňať aj úmysel spôsobiť niekomu škodu alebo zadovážiť sebe alebo inému neoprávnený prospech.

Obvinenému P. M. som nespôsobil žiadnu škodu a už vôbec som nemal zo svojho konania žiadny prospech a vzhľadom na povahu veci, je vylúčené, aby som svojím konaním zadovážil prospech niekomu inému. Na opísané konanie ani nebol dôvod a preto v mojom konaní jednoznačne absentuje aj subjektívna stránka.“

Ku skutkovým okolnostiam predmetnej veci sudca vo svojom písomnom vyjadrení ďalej najmä uviedol:

„V súvislosti s uvedenými chybami v písaní si dovoľujem poukázať, že pokiaľ aj nejaká skutočnosť determinovala moju nepozornosť bol to zrejme len môj zdravotný stav po zlomenine nohy, odkedy trpím bolesťami a tieto skutočnosti mohli mať vplyv na moju nepozornosť.

Nepopieram skutočnosť, že v úvode som napísal ako prítomných zapisovateľku G. V. a okresného prokurátora JUDr. S. L., pričom títo sa predmetného výsluchu nezúčastnili.

Vo vzťahu k JUDr. S. L. si dovoľujem uviesť, že ide o nesúlad formálneho charakteru, nakoľko tento bol riadne o výsluchu obvineného telefonicky upovedomený, pričom mi oznámil, že sa výsluchu nezúčastní a dohodli sme sa, že budem konať v jeho neprítomnosti. V prípade, pokiaľ by z obsahu výsluchu obvineného vyplynuli skutočnosti, ktoré by determinovali môj záver o tom, že by som obvineného nevezal do väzby, výsluch by som prerušil, o tejto skutočnosti by som okresného prokurátora upovedomil a tento by sa na predmetný úkon dostavil. V opačnom prípade mi oznámil, že pokiaľ vezmem obvineného do väzby, vzdáva sa sťažnosti.

Z uvedeného vyplýva, že som nekonal bez vedomia prokurátora, tohto som o všetkých procesne dôležitých okolnostiach upovedomil, zápisnica ním nebola podpísaná a fakt, že sa vzdal sťažnosti bol pravdivý a zodpovedal jeho vôli. Skutočnosť, že som zabudol dopísať jeho neprítomnosť je čisto formálne pochybenie, resp. pisárska chyba, ktorá nie je v príčinnej súvislosti s následkom, ktorý zákon pre trestný čin zneužívania právomoci vyžaduje.

Asistentka G. V. sa výsluchu obvineného nezúčastnila, neoznačenie jej neprítomnosti je opäť len pisárskou chybou, nakoľko nikto netvrdí, že sa predmetného úkonu zúčastnila a súčasne si ani neuplatnila nárok na odmenu za službu týkajúcu sa jej prítomnosti pri rozhodovaní o väzbe počas víkendu.

Trestný zákon, rovnako ako Trestný poriadok nepodmieňuje rozhodovanie o vzatí obvineného do väzby účasťou zapisovateľky...

Obvinenému bolo poučenie predložené na prečítanie a súčasne zodpovedne vysvetlené. Jeho vyjadrenie bolo zaznamenané doslovne, k veci nič viac neuviedol a výslovne prehlásil, že aj poučeniu porozumel...

Zároveň sa obvinený výslovne vzdal sťažnosti proti výroku uznesenia o jeho vzatí do väzby. Sťažnosť nepodal ani dodatočne a rovnako nerealizoval iné právne kroky, ktoré by

akýmkoľvek spôsobom spochybnili tak procesnú ako aj materiálnu stránku môjho rozhodovania. Na takéto konanie ani nebol dôvod, nakoľko vyjadrenie obvineného pri rozhodnutí o väzbe bolo zapísané v súlade s jeho reálnym vyjadrením a plne korešpondovalo s prejavom jeho vôle.

Ako som už vyššie uviedol, JUDr. S. L. ako príslušný prokurátor ma výslovne upovedomil o skutočnosti, že pokiaľ vezmem obvineného do väzby, vzdáva sa sťažnosti proti väzobnému rozhodnutiu.

Zo zhrnutia všetkých uvedených skutočností vyplýva, že samotné rozhodnutie o väzba obvineného bolo zákonné a aj procesný postup bol zachovaný a nevykazuje žiadne materiálne vady, to znamená, že nedošlo k naplneniu objektívnej stránky trestného zneužívania právomoci verejného činiteľa.

Samotné pisárske chyby spôsobené mojou nepozornosťou, nemôžu samé o sebe vyvolať záver o trestnej kvalifikácii môjho konania, nakoľko v ich dôsledku nedošlo k žiadnym porušeniam dotknutých právnych predpisov, narušeniu mojej sudcovskej nezávislosti a v konečnom dôsledku k ohrozeniu práv poškodeného...

P. M. som mal spôsobiť škodu pozostávajúcu v ujme vo forme ohrození práva na súdnu ochranu pri pozbavení osobnej slobody...

S prihliadnutím na skutočnosť, že rozhodnutie o vzatí obvineného do väzby z 20. 6. 2009 sp. zn. 0 Tp 387/09 bolo zákonné, pričom v zmysle uvedených ústavou a Dohovorom garantovaných práv pozbaviť obvineného osobnej slobody možno len v súlade so zákonom, nemohlo dôjsť k porušeniu, resp, ohrozeniu práva na súdnu ochranu garantovaných v jednotlivých článkoch uvedených prokurátorom v jeho žiadosti. Týmto momentom, teda nemohlo dôjsť ani ku konaniu, ktoré je v príčinnej súvislosti s následkom, ktorý Trestný zákon s trestnou kvalifikáciou konania podľa § 326 Tr. zák. spája. Formálne chyby zápisnice tento následok spôsobiť nemôžu.

Záverom si dovoľujem poukázať na skutočnosť, že P. M. bol právoplatne odsúdený iným sudcom Okresného súdu Bratislava I, pričom proti odsudzujúcemu rozsudku nepodal odvolanie.“

V záverečnej časti svojho písomného vyjadrenia sudca s poukazom na svoje tvrdenie, že jeho „konaním nedošlo k naplneniu tak subjektívnej ako aj objektívnej stránky trestného

činu zneužívania právomoci verejného činiteľa“, žiada, aby ústavný súd odoprel súhlas na jeho vydanie na trestné stíhanie.

Na verejnom zasadnutí pléna ústavného súdu konanom 29. septembra 2010 o žiadosti generálneho prokurátora (ďalej len „verejné zasadnutie“) sa zúčastnil prokurátor Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky Mgr. P. Š., poverený zastupovaním generálneho prokurátora (ďalej len „poverený zástupca generálneho prokurátora“), a sudca.

Poverený zástupca generálneho prokurátora na verejnom zasadnutí zopakoval a upresnil argumentáciu uvedenú v žiadosti generálneho prokurátora a požiadal ústavný súd, aby rozhodol o vydaní sudcu na trestné stíhanie pre skutok uvedený v tejto žiadosti.

Sudca na verejnom zasadnutí zotrval na svojom písomnom vyjadrení a žiadal, aby ústavný súd odoprel súhlas na jeho vydanie na trestné stíhanie.

II.

Východiská a závery ústavného súdu

Podľa čl. 144 ods. 1 ústavy sudcovia sú pri výkone svojej funkcie nezávislí a pri rozhodovaní sú viazaní ústavou, ústavným zákonom, medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 2 a 5 a zákonom.

Z ústavného princípu nezávislosti funkcie sudcu podľa čl. 144 ods. 1 ústavy vyplýva okrem iného aj imunita sudcov.

Podľa čl. 145 ods. 2 druhej vety ústavy rozsah imunity sudcov ustanoví zákon.

Podľa § 29a ods. 1 zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sudcoch

a prísediacich“) za rozhodovanie nemožno sudcu ani prísediaceho stíhať, a to ani po zániku ich funkcií.

Podľa § 8 ods. 1 Trestného poriadku pôsobnosti orgánov činných v trestnom konaní a súdu nepodliehajú osoby, ktoré používajú imunity a výsady podľa zákona alebo podľa medzinárodného práva.

Podľa § 9 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku trestné stíhanie nemožno začať, a ak už bolo začaté, nemožno v ňom pokračovať a musí byť zastavené, ak ide o osobu, ktorá je vyňatá z pôsobnosti orgánov činných v trestnom konaní a súdu, alebo o osobu, na ktorej stíhanie je potrebný súhlas, ak taký súhlas nebol oprávneným orgánom daný.

Podľa čl. 136 ods. 3 prvej vety ústavy ústavný súd dáva súhlas na trestné stíhanie sudcu (pri rešpektovaní postupu podľa § 74e ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Podľa § 136 ods. 4 ústavy ak ústavný súd súhlas odoprie, trestné stíhanie alebo vzatie do väzby je počas výkonu funkcie sudcu ústavného súdu, funkcie sudcu alebo funkcie generálneho prokurátora vylúčené.

Podľa § 74e ods. 2 zákona o ústavnom súde ak príslušný orgán oznámi predsedovi ústavného súdu, že žiada ústavný súd o vydanie súhlasu na trestné stíhanie alebo na vzatie do väzby sudcu, sudcu podľa osobitného predpisu alebo generálneho prokurátora, predseda ústavného súdu zvolá bez zbytočného odkladu plénum ústavného súdu. Plénum ústavného súdu prerokuje a rozhodne o žiadosti príslušného orgánu, pričom umožní osobe, ktorej sa žiadosť týka, vyjadriť sa o veci. Ak sa žiadosť týka sudcu, ten nehlasuje.

Podľa § 74e ods. 3 zákona o ústavnom súde v spojení s § 14 od. 3 zákona o ústavnom súde sudcu nemožno stíhať ani ho vziať do väzby bez súhlasu ústavného súdu. Ak ústavný súd súhlas odoprie, trestné stíhanie sudcu alebo jeho vzatie do väzby je počas trvania jeho funkcie vylúčené; v takom prípade premlčacia lehota počas ďalšieho výkonu funkcie neplynie.

Podľa § 231 písm. j) Trestného poriadku iba prokurátor je oprávnený v prípravnom konaní vyžiadať súhlas na trestné stíhanie... osoby, v ktorej prípade je na taký úkon potrebný súhlas... ústavného súdu...

Pri rozhodovaní o žiadosti na vydanie súhlasu na trestné stíhanie sudcu ústavný súd vychádzal zo svojej doterajšej judikatúry (napr. PL. ÚS 3/06 a PL. ÚS 4/06) a z týchto úvah:

Nevyhnutnou podmienkou udelenia súhlasu na trestné stíhanie sudcu je skutočnosť, že trestné stíhanie – za skutok, ktorý má byť jeho predmetom – je prípustné, t. j. že sa naň nevzťahuje imunita sudcu, ktorá by znamenala jeho vyňatie z pôsobnosti orgánov činných v trestnom konaní a súdu a neprípustnosť jeho trestného stíhania (podľa príslušných ustanovení Trestného poriadku).

Z citovaných ustanovení ústavy, zákona o ústavnom súde a zákona o sudcoch a prísediacich vyplýva, že ústavný súd je oprávnený, ale aj povinný v niektorých prípadoch súhlas na trestné stíhanie sudcu všeobecného súdu odoprieť. Z doterajšej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že dôvodom na odopretie súhlasu na trestné stíhanie sudcu všeobecného súdu môže byť skutočnosť, že plénum ústavného súdu dospeje k záveru, že sudcu treba chrániť pred zneužitím práva stíhať pre trestné činy a priestupky používaním nátlaku prostriedkami trestného konania, používaním donucovaných prostriedkov, na ktoré sú oprávnené príslušné orgány výkonnej moci.

Okrem uvedených dôvodov jednou z najdôležitejších garancií nezávislosti funkcie sudcu je dôsledná ochrana jeho imunity pri výkone funkcie, t. j. najmä pri jeho rozhodovacej činnosti – rozhodovaní.

Ústavný súd pri posudzovaní žiadosti generálneho prokurátora zohľadnil skutočnosti uvedené v písomnom vyjadrení sudcu doplnené v priebehu verejného zasadnutia a konštatoval, že v danom prípade by malo ísť o trestné stíhanie za skutok, ktorý síce

nemožno označiť za rozhodovanie (§ 29a ods. 1 zákona o sudcoch a prísediacich), ale nepochybne ide o skutok, ktorý s rozhodovaním sudcu bezprostredne súvisí, resp. mu bezprostredne predchádza. Ústavný súd v tejto súvislosti bez ambície vyjadrovať sa v posudzovanej veci k otázke napĺňania znakov trestného činu zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 Trestného zákona konštatoval, že v danom prípade ide vo svojej podstate o skutok, ktorý môže byť v závislosti od konkrétnych okolností prípadu tak predmetom trestného stíhania, ako aj disciplinárneho stíhania (za podmienok ustanovených v zákone o sudcoch a prísediacich).

Zohľadňujúc uvedené skutočnosti ústavný súd po tajnom hlasovaní v zmysle § 32 ods. 3 zákona o ústavnom súde podľa čl. 136 ods. 3 prvej vety ústavy rozhodol tak, že odoprel (nedal) súhlas na trestné stíhanie sudcu pre skutok uvedený v žiadosti generálneho prokurátora č. k. XIV Gv 26/2009-23 z 28. júna 2010.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 29. septembra 2010